

❖ ΟΙ ΕΣΤΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Με επίκεντρο το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα και την διευκόλυνση του, την πρόσκτηση παράνομου οικονομικού οφέλους από ευνοιοκρατικές αποφάσεις είτε με επιλεκτικές και παράτυπες πολιτικές, είτε με παράνομη υπέρβαση διαδικασιών και θεσμών, οι εστίες διαφθοράς και συναλλαγής μπορούν να εντοπιστούν στους παρακάτω χώρους (αλφαβητική σειρά):

➤ **Αστυνομία**

«Προστασία» σε παράνομη λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων
Επιλεκτική πολιτική αστυνόμευση
Ιδιοποίηση παράνομου κέρδους από οικονομικά εγκλήματα

➤ **Ασφαλιστικά Ταμεία**

Συνταγογραφία
Προκλητή ζήτηση
Συναλλαγή με διαγνωστικά κέντρα
Συντάξεις μαϊμού
«Γρηγορόσημο» στη σύνταξη

➤ **Δήμοι-Νομαρχίες**

Άδειες λειτουργίας καταστημάτων
Οικοδομικές άδειες
Καταπατήσεις και κατεδαφίσεις αυθαιρέτων
Παρανομίες σε δημοτικά και νομαρχιακά έργα
Παράνομες προσλήψεις
Εκδόσεις διαβατηρίων και γενικότερα πιστοποιητικών

➤ **Επιθεωρήσεις Εργασίας**

«Στραβά μάτια» στον έλεγχο των όρων εργασίας
Συναλλαγή με εργοδοσία
Επιδόματα ανεργίας
Πιστοποίηση ΚΕΚ
Ανοχή στη «μαύρη εργασία»

➤ **Εφορίες**

Δωροληψίες για κάλυψη οικονομικού εγκλήματος
Πλημμελής έλεγχος επιχειρήσεων
Επιλεκτικές πολιτικές

- **Λιμενικό**
Ανεπαρκείς επιθεωρήσεις
Ελλιπής και επιλεκτικός έλεγχος
«Στραβά μάτια» σε δρομολόγια και υπερβάσεις
- **Μεταφορές**
Νομιμοποίηση κλεμμένων αυτοκινήτων
Πλαστές άδειες οδήγησης σε οδηγούς και μέσα (ΙΧ-φορτηγά –ΔΧ)
Ταξί –«μαϊμού»
Ανύπαρκτοι ή πλημμελείς έλεγχοι (ΚΤΕΟ)
- **Νοσοκομεία**
Προμήθειες εξοπλισμού
Συναλλαγή με ιδιωτικό τομέα υγείας και εταιρείες φαρμάκων
«Φακελάκι» για θέση, για κρεβάτι, για παροχή περίθαλψης.
- **Πολεοδομίες**
Έκδοση αδειών (γρηγορόσημο – παράνομη άδεια)
«Κλειστά μάτια» σε κακοτεχνίες στα δημόσια έργα, σε περιβαλλοντικές και χωροταξικές παραβάσεις
Στημένες διαδικασίες
Επιλεκτικοί έλεγχοι
- **Προξενεία**
Βίζες, διαβατήρια
- **Συνεταιρισμοί**
- **Σωφρονιστικά Καταστήματα**
Εμπόριο ναρκωτικών
Φαινόμενα αυθαιρεσίας και συναλλαγής στη διοίκηση και διαχείριση
- **Τελωνεία**
Λαθρεμπόριο τσιγάρων και καυσίμων
Φοροκλοπή στη μεταφορά προϊόντων
- **Φυλακές**
Εμπόριο ναρκωτικών και όπλων
Πλημμελής και επιλεκτική φύλαξη
Κάλυψη εσωτερικών αντινομιών και εγκλημάτων

❖ ΣΩΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα αντιμετωπίζεται στη βάση του από το ΣΔΟΕ τα Τελωνεία και τις Υπηρεσίες Οικονομικού Ελέγχου της ΕΛΑΣ και του Λιμενικού. Ορισμένοι ελεγκτικοί μηχανισμοί όπως η Επιθεώρηση Εργασίας, οι Ελεγκτές Περιβάλλοντος, οι Επιθεωρητές – Ελεγκτές Μεταφορών και οι Επιθεωρητές Υγείας έχουν μικτό χαρακτήρα και ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης και ελέγχου του ιδιωτικού τομέα. Από κει και περά ο έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης γίνεται από ένα σύστημα σωμάτων κατά τομέα. Πιο συγκεκριμένα:

1. Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας διοίκησης (ΣΕ.Ε.Δ.Δ.)

- ✓ Ίδρυση: Ν.2477/1997
- ✓ Υπαγωγή: Υπουργός Εσωτερικών
- ✓ Προϊστάμενος: Ειδικός Γραμματέας
- ✓ Αρμοδιότητα: υπηρεσίες του Δημοσίου (πλην του ΣΔΟΕ), ΟΤΑ και επιχειρήσεις τους, ΝΠΔΔ

2. Οικονομικής Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών

- ✓ Ίδρυση: Ν.2343/1996
- ✓ Υπαγωγή: Γενική διεύθυνση της Κ.Υ του Υπ. Οικονομικών
- ✓ Προϊστάμενος: Γενικός διευθυντής
- ✓ Αρμοδιότητα: διαχειριστικός και οικονομικός έλεγχος ΝΠΔΔ, ΟΤΑ, Επιχειρήσεων ΑΕ του Δημοσίου, ΝΠΔΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπηρεσιών του Υπ. Οικ. Δημοσίων υπόλογων και διαχειρίσεων.

3. Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.)

- ✓ Ίδρυση : Ν.1418/1984 (τροποποίηση Ν.2719/1999)
- ✓ Υπαγωγή: Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ
- ✓ Προϊστάμενος: Γεν. Γραμματέας Δημοσίων Έργων (Επικεφαλής Εποπτικού Συμβουλίου)
- ✓ Αρμοδιότητα: διαρκής επιθεώρηση έργων που εκτελούνται από φορείς του Δημοσίου Τομέα

4. Ειδικό Σώμα Ελεγκτών για την Προστασία του Περιβάλλοντος (Ε.Σ.Ε.Π.Π)

- ✓ Ίδρυση: Ν.2242/1994
- ✓ Υπαγωγή: Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ
- ✓ Προϊστάμενος: Περιφερειακή και Νομαρχιακή συγκρότηση

- ✓ Αρμοδιότητα: περιβάλλον, δασικός πλούτος, καταπάτηση δημόσιων εκτάσεων, παράνομες κατατιμήσεις γης, αυθαίρετα, ρέματα, αιγιαλός, παραλία, τήρηση περιβαλλοντικών όρων σε έργα και δραστηριότητες

5. Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε)

- ✓ Ίδρυση: Ν.2639/1998
- ✓ Υπαγωγή: Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- ✓ Προϊστάμενος: Ειδικός Γραμματέας
- ✓ Αρμοδιότητα: εφαρμογή εργατικής νομοθεσίας στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, παράνομη απασχόληση, ασφαλιστική κάλυψη, εργατικά ατυχήματα.

6. Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Υπουργείου Μεταφορών – Επικοινωνιών(Σ.Ε.Ε.Υ.Μ.Ε)

- ✓ Ίδρυση: Ν.2671/1998
- ✓ Υπαγωγή: Υπουργός Μεταφορών – Επικοινωνιών
- ✓ Προϊστάμενος: Γενικός Επιθεωρητής
- ✓ Αρμοδιότητα: υπηρεσίες Υπουργείου, Νομ. Αυτοδιοικήσεων, επιχειρήσεις Εποπτευόμενες

7. Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π)

- ✓ Ίδρυση: Ν.2920/2001
- ✓ Υπαγωγή: Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας
- ✓ Προϊστάμενος: Γενικός Επιθεωρητής
- ✓ Αρμοδιότητα: κεντρικός και περιφερειακός έλεγχος των υπηρεσιών υγείας (υπουργείου, ασφαλιστικών ταμείων, μονάδων υγείας...)

8. Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας

- ✓ Ίδρυση: 1999
- ✓ Υπαγωγής: Υπουργός Δημόσιας Τάξης
- ✓ Αρμοδιότητα: κρούσματα διαφθοράς στην Αστυνομία

9. Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού Σώματος

- ✓ Προωθείται

❖ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Για το συντονισμό και την παρακολούθηση της επιθεώρησης και του ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης με το άρθρο 8^α Ν. 2839/2000 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 Ν.2946/2001 συστάθηκε.

➤ **Συντονιστικό Όργανο Επιθεώρησης και Ελέγχου (Σ.Ο.Ε.Ε.)**

Προεδρεύει ο Ειδικός Γραμματέας του ΣΕΕΔΔ και συμμετέχουν 2 Γενικοί Επιθεωρητές του ΣΕΕΔΔ και οι Γενικοί Επιθεωρητές και Προϊστάμενοι των λοιπών Σωμάτων Επιθεώρησης.

Η **Ευρωπαϊκή πρακτική** δεν είναι ενιαία σε ότι αφορά το συντονισμό των ελεγκτικών μηχανισμών της Δημόσιας Διοίκησης
Κατά κανόνα υπάρχουν επιθεωρήσεις και έλεγχοι κατά τομέα, ο συντονισμός και οι αρμοδιότητες τους ποικίλουν.

Στη **Γαλλία** η **Γενική Επιθεώρηση Διοίκησης** ασκεί έλεγχο στο σύνολο των κρατικών υπηρεσιών στο όνομα του Υπουργού Εσωτερικών (υπουργική αρμοδιότητα) και κατά περίπτωση του Πρωθυπουργού ή Υπουργών (διυπουργική αρμοδιότητα) με διευρυμένο ρόλο:

Μετρά την αποδοτικότητα, ελέγχει τη διαχείριση, αξιολογεί συστήματα και δημόσιες πολιτικές

Έχει μόνιμο και μη ιεραρχημένο προσωπικό, είναι ανεξάρτητη με δικό της προϋπολογισμό, έχει επικεφαλής Γενικό Επιθεωρητή και 40 στελέχη (το 70% από τον ΕΝΑ) που απολαμβάνουν σημαντικών κινήτρων. Λειτουργεί με μόνιμες ή έκτακτες αποστολές.

Στην **Πορτογαλία** η **Γενική Επιθεώρηση Δημόσιας Διοίκησης** ως υπηρεσία ελέγχου υψηλού επιπέδου υπάγεται στην Προεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου και καθοδηγείται από τον Υπουργό Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Διοίκησης και έχει τις διευρυμένες αρμοδιότητες του γαλλικού μοντέλου. Συνεργάζεται με τις Επιθεωρήσεις των Υπουργείων.

Στο **Βέλγιο** η Ανώτατη Επιτροπή Ελέγχου που για ένα αιώνα περίπου άλλαζε μορφή κατέληξε στην **Κεντρική Υπηρεσία Καταπολέμησης της Διαφθοράς** η οποία είναι υπηρεσία της Αστυνομίας μέσα στη Γενική Διεύθυνση της Ομοσπονδιακής Δικαστικής Αστυνομίας υπαγόμενη στον Υπουργό Δικαιοσύνης.

Στην **Ιταλία** η **Επιθεώρηση Δημόσιας Διοίκησης** αποτελείται από 5 Επιθεωρητές του Υπουργείου Εσωτερικών και 5 επιθεωρητές του Υπ. Οικονομικών, υποστηρίζεται από βοηθητικό προσωπικό, συνεργάζεται με τις Επιθεωρήσεις των άλλων Υπουργείων και υπάγεται στον Υπουργό Εσωτερικών.

❖ **Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ**

Προτείνονται επτά συγκεκριμένες παρεμβάσεις –τομές που συμπεριλαμβάνουν μέτρα πολιτικής, θεσμικές αλλαγές και άμεσες δράσεις. Στη βάση αυτών των προτάσεων κάθε Υπουργείο συμπληρώνει και εξειδικεύει στο χώρο του τα δικά του μέτρα πολιτικής.

Πρώτο : Δικαστική Διαδικασία

- Αυστηροποίηση ποινών
- Οι υποθέσεις διαφθοράς καθίστανται «νόμω προτετιμημένες» και εκδικάζονται κατά απόλυτη προτεραιότητα

Δεύτερο : «Πόθεν Έσχες» κρατικών λειτουργών

- Απλοποίηση της Δήλωσης Περιουσιακών Στοιχείων σε έντυπο ηλεκτρονικής μορφής όπου εμφανίζονται με σαφήνεια οι μεταβολές
- Κατάθεση μαζί με τη φορολογική δήλωση μέσω του «ΤΑΧΙΣ»
- Συγκέντρωση και έλεγχος από το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης
- Πεδίο εφαρμογής :
 - ~ Όλα ανεξάρτητα τα διευθυντικά στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης
 - ~ Επέκταση σε όλους όσους κατέχουν θέση ευθύνης (τμηματάρχες ή υπάλληλοι σε νευραλγική θέση) στις κρίσιμες υπηρεσίες που αποτελούν εστίες διαφθοράς
 - ~ Αυτεπάγγελτη δυνατότητα του ΣΕΕΔΔ να ασκεί έλεγχο και να απαιτεί «πόθεν έσχες» και σε πρόσωπα ή υπηρεσίες πέρα από τα παραπάνω όπου υπάρχουν ενδείξεις ή καταγγελίες.

Τρίτο :
Μέτρα αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού τζόγου

- (βρίσκονται σε εξέλιξη)

Τέταρτο :
Απλοποίηση και Εκσυγχρονισμός Διαδικασιών

- ηλεκτρονική διασάφηση προϊόντων (τελωνεία, υπηρεσίες εμπορίου, κρατικές προμήθειες)
- ηλεκτρονική καταγραφή και δημοσιοποίηση προσφορών, αιτήσεων αδειών (και μέσω Internet) που διασφαλίζουν την διαφάνεια των προτάσεων και την αυστηρή χρονολογική σειρά στην αντιμετώπισή τους
- απλοποίηση και αποκέντρωση αδειοδοτήσεων καθώς και αποσαφήνιση των κριτηρίων και των προϋποθέσεων στη σχέση του Κράτους με τον πολίτη ή τον επιχειρηματικό κόσμο (πρωτόκολλα, κίνητρα, κριτήρια επενδύσεων, άδειες καταστημάτων κ.λ.π)
- θεσμική κατοχύρωση της οριζόντιας κινητικότητας του προσωπικού των ελεγκτικών μηχανισμών, των σωμάτων εκτιμητών και αξιολογητών, των διαχειριστικών οργάνων και υιοθέτηση της εναλλαγής και –όπου είναι δυνατό- του ορισμού με κλήρωση

Πέμπτο:
Αποφασιστική ενίσχυση του ελέγχου και της χρηστής διαχείρισης στους θεσμούς της Αυτοδιοίκησης

- επιτάχυνση και ολοκλήρωση με κεντρικό σχεδιασμό και παρέμβαση σε όλους τους Δήμους για τη συγκρότηση ταμειακής υπηρεσίας και την ένταξη στο διπλογραφικό σύστημα
- άμεσο και οριστικό ξεκαθάρισμα εργασιακών σχέσεων, δημοτικών επιχειρήσεων και λειτουργιών
- ενίσχυση των προληπτικών ελέγχων από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε ό,τι αφορά οικονομική διαχείριση, κατασκευή έργων, καταταμήσεις κ.λ.π

Έκτο :
Αναβάθμιση των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου και ενίσχυση των διωκτικών μηχανισμών

- οριστικοποίηση των Σωμάτων Ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης, ουσιαστική τους ενίσχυση σε στελέχη και αρμοδιότητες, αποσαφήνιση ρόλων και εποπτικών θεσμών

- συντονισμός και συνεργασία των δύο κεντρικών ελεγκτικών μηχανισμών που λειτουργούν οριζόντια σε όλο το σώμα της Δημόσιας Διοίκησης του ΣΕΕΔΔ και της Οικονομικής Επιθεώρησης
- ενίσχυση του ΣΕΕΔΔ με τη δυνατότητα να ασκεί δίωξη
- ενίσχυση και στελέχωση των εκτελεστικών μηχανισμών (ΣΔΟΕ, τελωνεία, Υπηρεσίες Οικονομικού Ελέγχου της ΕΛΑΣ και του Λιμενικού)
- άμεση συγκρότηση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού και περαιτέρω ενίσχυση της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛΑΣ

Έβδομο :

Ενιαίο Κέντρο Αξιολόγησης, Συντονισμού και Ελέγχου

- μέχρι τώρα έχουν διατυπωθεί τρεις προτάσεις

1^η πρόταση

η ανάληψη του γενικότερου συντονισμού απ' ευθείας από την Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛΑΣ με την καθ' ύλη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της σε κάθε δημόσιο οργανισμό.

2^η πρόταση

η ενίσχυση του ρόλου του ήδη θεσμοθετημένου Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου (ΣΟΕΕ) υπό τον Ειδικό Γραμματέα του ΣΕΕΔΔ υπό τον ΥΠΕΣΔΔΑ

- με ένταξη και της Οικονομικής Επιθεώρησης
- με ενίσχυση του παρεμβατικού του χαρακτήρα

3^η πρόταση

η θεσμοθέτηση ενός ολιγομελούς, ευέλικτου, αποφασιστικού οργάνου κύρος για την αξιολόγηση και τον έλεγχο της Δημόσιας Διοίκησης με υπαγωγή στη Γενική Γραμματεία του Υπ. Συμβουλίου και επιμέρους αναφορά στον ΥΠΕΣΔΔΑ.

Τελική πρόταση :

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- ✓ Με **Γενικό Επιθεωρητή** που ορίζεται κατά το πρότυπο του Συνηγόρου του Πολίτη από τη Βουλή
- ✓ Με επταμελές **Συμβούλιο Γενικής Επιθεώρησης** του οποίου τα μέλη επιλέγονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου μετά από πρόταση του Πρωθυπουργού και με γενική αρμοδιότητα την αξιολόγηση και τον έλεγχο της Διοίκησης (Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης)

- ✓ Με σχεδιασμό και εφαρμογή πολιτικής που εγκρίνεται από το **Συντονιστικό Όργανο Επιθεώρησης** υπό τον Γενικό Επιθεωρητή στο οποίο συμμετέχουν οι επικεφαλής όλων των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης
- ✓ Με δυνατότητα να ασκεί απ' ευθείας παρέμβαση χρησιμοποιώντας ως **εκτελεστικό όργανο τις Διευθύνσεις Εσωτερικών Υποθέσεων**, δημιουργώντας τη δυνατότητα ελέγχου των ελεγκτικών μηχανισμών
- ✓ Με υπαγωγή στον **Πρωθυπουργό** ή στη **Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου** και καθημερινή εποπτεία του **ΥΠΕΣΔΔΑ**